

HAMMERFEST KOMMUNE

Årsmelding 1978

fra

FISKERIRETTLEDEREN

En må sikre at en ikke tar for mye av fisken ....

P R O T O K O L L U T S K R I F T

År 1979 onsdag den 6. juni kl. 09.00-21.45 ble det på Vardø Hotell avholdt møte i Finnmark fylkes fiskeristyre.

Sak 29/79: ÅRSMELDING FRA FISKERIRETTLEDEREN - HAMMERFEST .

Vedtak:

"Finnmark Fiskeristyre har behandlet "Årsmelding 1978 for Hammerfest" fra fiskerirettlederen.

Fiskeristyret har merket seg at det i kommunen har vært en "betydelig" svikt i landført kvantum p.g.a. at svikten i fisket har rammet trålerne sterkt, men at det har blitt arbeidet aktiv for å bøte disse forhold på ulike måter. Spesielt har Fiskeristyret merket seg at det er interesse tilstede for å drive linefiske om høsten, men at det mangler serviceanlegg med egnentral. Fiskeristyret ber om at dette forhold aktivt forsøkes løst.

Servicetilbudet til fiskeflåten i Hammerfest er godt utbygd, men at behovet for redskapslager og lokaler hvor reparasjonsarbeide m.v. kan utføres, er stort. Etter Fiskeristyrets mening bør dette kunne vurderes løst i forbindelse med et eller flere serviceanlegg i kommunen.

Fiskeristyret har notert seg den økende arbeidsbelastning på rettlederkontoret som betjener et av de største rettlederdistriktene i fylket. Det er åpenbart et behov tilstede for å øke bemanningen ved kontoret f.eks. ved ansettelse av en saksbehandler og utvidelse av kontorassistentstillingen til full stilling.

Fiskeristyret viser her til sitt krav om at rettledningstjenesten i fylket bør utbygges betraktelig og at spesielt kontorhjelpordningen for rettlederkontorene blir finansiert av staten. Likeså at det avsettes midler for kjøp av konsulentbistand der hvor dette er mulig og ønskelig.

Det vises forøvrig til Fiskeristyrets i merknader til "Melding om virksomheten i 1978 og økonomisk oversikt innen fiskeriene for Finnmark".

Med forannevnte merknader tar Finnmark Fiskeristyre årsmeldingen og Hammerfest fiskeristyrets merknader til denne til etterretning."

Utskrift av møtebok

FISKERISJEFFEN

TRONDHØL

00743 02 0479

for **Hammerfest fiskesnemnd**

i møte den **23. mars 1979**

Av **5** medlemmer var **5** tilstede (medregnet møtende varamenn).

U. nr.

2. APR 1979

SAK 5/79

ARSMELDINGEN FRA FISKERIRETTLEDEREN FOR 1978

VEDTAK: Meldingen tas til etterretning.

Hammerfest, 26.3.1979

Rett utskrift bevitnes:

Rigmor Iversen

ÅRSRAPPORT 1978 HAMMERFEST KOMMUNE

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
1. RETTLEDNINGSTJENESTEN	1
1.1. Fisknemnda	1
1.2. Fiskerirettlederkontoret - ansatte og virksomhet	1
1.3. Andre organer og lokale utvalg	2
2. DRIFTSRESULTAT FOR FISKERE I KOMMUNEN	2
2.1. Garnfiske	3
2.2. Snurrevadfiske	3
2.3. Juksafiske	3
2.4. Seigarn	3
2.5. Seinotfiske	3
2.6. Sildefiske	4
2.7. Rekefiske	4
3. REGULERINGER	4
4. FISKEFLÅTEN	5
4.1. Antalls- og aldersmessig utvikling	5
4.2. Deltakelse og drift	5
4.3. Konesjoner i fiske	6
4.4. Finansiering i fartøysektoren	6
4.5. Sysselsetting i fiske	7
5. FISKEINDUSTRIEN	8
5.1. Anleggene - antall og prod.form	8 - 10
6. FISKEOPPDRETT	10

	Side
7. SERVICETILBUD I FANGST- OG PRODUKSJONSSEKTOREN	10
7.1. Elektronisk- og mekanisk service	10
7.2. Redskapsservice	11
7.3. Lineegning - egnentraler	11
7.4. Havner	11
8. ANDRE FORHOLD INNEN FISKERINÆRINGEN	11
8.1. Fiskeriundervisningen	11
9. RETTLEDNINGSTJENESTEN - KONKLUSJON OG FRAMTIDIGE ARBEIDSOPPGAVER	12
9.1. Fiskenemnda	12
9.2. Fiskerirettlederkontoret	12
10. FISKERINÆRINGEN - KONKLUSJON OG FRAMTIDIGE OPPGAVER	13
10.1. Ressursgrunlaget - reguleringer	13
10.2. Fiskeflåten	13
10.3. FISKEINDUSTRIEN	14
10.5. Servicetilbud til fiskeflåte og fiskeindustri	15 - 16
10.6. ANDRE FORHOLD INNEN FISKERINÆRINGEN	17
10.6.1. Garantikassen	17
10.6.2. Næringsfond	17
10.6.3. Fiskeriundervisning	18

HAMMERFEST KOMMUNE

1. RETTLEDNINGSTJENESTEN

1.1. Fiskenemnda

I meldingsåret har fiskenemnda hatt følgende sammensetning:

Medlemmer:

Johan Olsen, formann

Jan Johansen, n.form.

Emil Wilhelmsen

Thomas Småvik fra 8.11.78

Øystein Lunga

Varamenn:

Roald Hansen

Magnar Brun

Olai Guttormsen

Roald Brun

Arne Jensen

Hammerfest fiskenemnda har i 1978 hatt 2 møter og behandlet 17 saker. Året før ble det avholdt 6 møter og behandlet 23 saker. Det har vært endel problemer med å få avviklet møter i nemnda. En stor del av årsaken til dette ligger i at 3 av fiskenemndas ordinære medlemmer er forhyret på samme fartøy. Båten er av slik størrelse (110 fot) at den har lange fiske-turer av gangen.

Samarbeidet mellom fiskenemnda og fiskerirettlederkontoret har vært det beste.

Det er avholdt 1 fellesmøte mellom samtlige fiskenemnder i de 3 deltakende kommuner. Nestformann i Hammerfest fiskenemnd har dessuten deltatt på et møte som Rettledningstjenesten i Finnmark og Statens Fiskarbank avholdt i felesskap i Honning-svåg. Fellesmøtet tok sikte på å gi fiskenemndene orientering og rettledningstjenestens plass i forhold til Statens Fiskar-bank. Det er på tale med flere slike kontaktmøter etter valget når eventuelt nye medlemmer er innvalgt.

1.2. Fiskerirettlederkontoret - ansatte og virksomhet

Fiskerirettlederkontoret har i meldingsåret vært bemannet med fiskerirettleder, John Johnsen og kontorass. Rigmor Iversen. Kontorassistenten er i halv stilling som dekkes økonomisk av de 3 deltakende kommuner, Hammerfest, Kvalsund og Sørøysund.

1.2.1. Reisevirksomhet

Fiskerirettlederen har hatt 36 reisedager med overnatting og 6 uten overnatting. Reisevirksomheten er hovedsaklig i forbindelse med informasjon, datainnsamling og møtevirksomhet i tjenestedistriktet.

I meldingsåret har fiskerirettlederen deltatt på én ukers kurs i Svolvær som ble avviklet i regi av Rettledningstjenesten. Videre har en deltatt i en rekke møter i Fiskarlagene. En har også deltatt i årets O.U.F.-samling i Alta.

1.2.2. Virksomhet ved kontoret

Arbeidsmengden ved kontoret vokser jevnt og trutt, både i omfang og art. Bortsett fra vanlig løpende saksbehandling har det i meldingsåret ikke vært spesielle tiltakssaker å arbeide med. På grunn av stopp i utbyggingen i fiskerihavna har det heller ikke vært noen virksomhet i planarbeidet med servicevirksomhet for fiskerne.

Investeringslysten i fangstsektoren har vært meget laber. Her er trolig de relativt små muligheter for lån i Statens Fiskarbank vært en avgjørende årsak.

1.3. Andre organer og lokale utvalg

Rettledningstjenesten for fiskerinæringen R.I.F. har hatt 1 møte i 1978 hvor problemer av forskjellig art ble drøftet blandt fiskerisjef og fiskerirettlederne.

2. DRIFTSRESULTAT FOR FISKERE I KOMMUNEN

2.0. Generelt

Gjennomgående ga kystfisket brukbart resultat selv om enkelte fiskerier slo totalt feil. Selv om Hammerfest har noen kystbåter, er det trålerflåten som er mest betydningsfull for den totale fiskeriaktivitet i land. Pr. 31.12.78 hadde Hammerfest 75 registrerte fiskefartøyer.

2.1. Garnfiske

Garnfiske er meget betydningsfull for kystfiskerne i Hammerfest. Sesongen starter opp i første halvdel av januar og varer til først i april både i bakken og opp ved land.

Årest sesong betraktes som svært. Enkelte båter oppnådde halvpart av kvantum som vanligvis betraktes som brukbart. Det dårlige fisket bevirket at garnbåter måtte gå til Lofoten, men også der var lite å hente.

2.2. Snurrevadfiske

Snurrevadfiske foregår til ut på høsten. Denne sesongen brakte omtrent middels resultat. Dersom det har vært bedre leveringsmuligheter ville det blitt en brukbar sesong.

Senere på høsten har fisket vært elendig, og båtene har ikke sett drivverdige forhold.

2.3 Juksafiske

Juksafiske foregår fra garnsesongen er slutt (1. april) og utover. Juksafisket har stort sett vært labert, men i juni og juli var det godt fiske ved Ingøy og Rolvsøy. I den perioden var det umulig å drive p.g.a. leveringsforholdene. En stor del av fremmedbåter måtte gi opp drifta da de ikke oppnådde å få salg for fisken.

2.4. Seigarn

Seigarnfiske på høsten drives av endel sjarker i Hammerfest. Det var meget sei tilstede på feltet, men den gikk ikke på garna. Også denne sesongen ga dårlig utbytte.

2.5. Seinotfiske

Seinotfiske ga også i år et brukbart resultat for de største og best utstyrte båtene.

2.6. Sildefiske

1 notbruk hadde i år sildkvote. Dette fartøyet tok sin kvote i Finnmark.

Garnkvantum for Finnmark i 1978 var 1500 hl.

Samtlige fiskere på blad B som ønsket å delta i garnfisket kunne fiske sild helt til kvoten ble oppfisket og Fiskeridirektøren stoppet fiske. Fra dette distrikt var det mange båter som deltok.

2.7. Rekefiske

I Hammerfest kommune finnes 1 rekeetrålkonsesjon, denne har ikke vært benyttet til nå.

2.8. Trålfiske

1978 var et meget dårlig år driftsmessig for trålerflåten. Spesielt på høsten var fangstene så små at trålerne ikke på langt nær klarte å få lønnsomhet i fiske, og oppfisket sine tildelte kvoter.

I normalår får A/S Nestlé-Findus dekket 90% av sitt råstoffbehov fra trålerne. For 1978 var dette tallet nede i ca 65%.

3. REGULERINGER

De reguleringer og soneinndelinger som berører fiskeriene fra Hammerfest har vært fullt ut dekkende etter den driftsform som har vært drevet i 1978. I hovedsak er det bare garnfiske som har vært drevet på de aktuelle felt.

Utvikling av egnemaskiner både for bank- og kystflåten fortsetter. I tillegg opprettes flere og flere egnentraler rundt om i fylket. Alt dette innebærer en økende deltakelse i linedrift og dermed større krav til trålfrie soner.

4. FISKEFLÅTEN

Etter at en har gått over til å måle fiskefartøy i meter istedet for, som tidligere, i fot, er flåtestatistikken for 1978 omgjort til meter.

4.1.

Alders- og antallsmessig sammensetning av flåten pr. 31.12.78, samt endringer i forhold til 1977:

Bygge år	< 6 mtr	6-7	8-9	10-12	13-19	>20 mtr	Sum
-1949	1	2	1	2	2	2	10
-50-59	1	2	1	0	0	1	5
-60-69	6	7	7	1	2	3	26
1970-	9	6	5	3	1	10	34
pr.31/12-78	17	17	14	6	5	16	75
pr.31/12-77							68
Endring							+ 7

Da ikke sammensetningen av flåten for 1977 er omgjort til meter, kan ikke størrelsesforskyvningen i flåten registreres. Antallsmessig har flåten øket med 7 båter. Bortsett fra at det er anskaffet en 36 foting til kommunen, består de øvrige 6 av mindre båter.

4.2. Deltakelse og drift

På grunn av manglende statistikk er det ikke mulig å angi omfanget av deltakelse i fiske 1978. Den oversikten som følger nedenfor er foretatt av Budsjettnemnda i 1977.

Deltakelse og drift 1977 for båter 25-40 fot:

Sted	Tot.ant.	Gj.sn.	o/25 uk	Ant.	Gj.sn.	Redskap			
	25-40 fot	alder	drift	uker	pr.båt	GA	JU	SV	DI
H-fest	19	14,1	10	30,1	30,1	113	148	25	20

Av totalt 19 fartøyer i gruppen 25-40 fot hadde 10 båter over 25 ukers drift i 1977. Av de resterende 9 hadde 5 under 25 uker mens 4 ikke deltok ordinært i fiske.

Utvikling i deltakelse for båter over 40 fot:

	Tot.ant. o/40 fot	Gj.sn. alder	o/30 uk drift	Ant. uker	Gj.sn. pr.båt	Redskap ant. uker i drift							
						TR	LI	GA	JU	EN	NO	LTR	RT
1974	18	9,5	18	765	42,5	548	15	23	8	75	20	48	28
1976	20	12,9	13	530	26,5	337		28		82	50	22	11
1978	17	10,5	15	602	40,1	457		48		51	46		

Line, juksa og reketrål har ikke vært brukt siden 1974 av Hammerfestfiskere. Antall båter med deltakelse i fiske har holdt seg noenlunde stabil. Snurrevad og garnfiske har øket betraktelig de siste år.

4.3. Konesesjoner i fiske

I Hammerfest finnes pr. 31.12.78 15 trålkonesesjoner fordelt etter følgende gruppering:

Ferskfisktrålkonesesjoner	11	stk.	kode 1.1.
Lodde, kolmule, polartorsk	1	"	" 4.3.
Industrietrålkonesesjon, begrenset	2	"	" 4.2.
Reketrålkonesesjon	1	"	

4.4. Finansiering i fartøysektoren

Interessen for finansiering i fiskefartøyer har vært meget liten i 1978. Utsikter for å få lån i Statens Fiskarbank har vært så små at dette kan være endel av årsaken til liten investeringslyst. I tillegg kommer det forhold at lokale banker svært ofte må delta i finansieringen av fiskebåter, også der har det vært vanskelig å få lån.

I 1978 har det ikke vært fremmet en eneste søknad til Statens Fiskarbank. Av søknader fra 1977 som er behandlet i 1978 er det totalt omsøkt kr. 373.000,- og av dette er innvilget i 1978 kr. 242.000,- i overdragelser og kr. 40.000,- i nye lån.

4.5. Sysselsetting i fiske

Tallmaterialet for sysselsettingen i fiske er mangelfullt i dag. Fiskermanntallet og budsjettnemndas tall fra deltakelse i fisket gir en viss indikasjon av utviklingen.

Tabellen nedenfor angir antall- og alderssammensetning av fiskere i kommunen 1976, 1977 og 1978:

År	Liste A		Liste B		Antall totalt
	Ant.	Gj.sn.alder	Ant.	Gj.sn.alder	
1976	8	49,75	138	43,46	146
1977	9	55,22	138	43,31	147
1978	8	52,25	196	40,77	204

Tabellen viser at det har vært en sterk økning i antall fiskere på blad B. Tilveksten har også vært med på å dra gj.snittalderen betraktelig ned.

Årsaken til denne økningen skyldes utelukkende at den nye sykelønnsordningen tråtte i kraft 1. juli. Loven fraskriver fiskere 100% sykepenges dersom vedkommende ikke står oppført på liste A eller B i fiskermanntallet.

Hammerfest har i dag 204 fiskere i manntallet på blad B og 8 på blad A. De fiskere som er på blad B har fiske som ene- eller hovedyrke. Ut fra budsjettnemndas undersøkelse 1978 over båter på 40 fot og derover, samt 1977 undersøkelsen for gruppen 25-40 fot, kan en se at kommunens fiskeflåte har en betydelig sysselsettingseffekt.

I 1978 sysselsatte flåten over 40 fot ca 170 personer, mens fartøygruppen 25-40 fot sysselsatte ca 20 personer i 1977. I tillegg kommer sysselsettingen på båter under 25 fot, slik at en totalt bør regne med ca 200, da som kjent trålerne driver hele året. I tillegg kommer kystflåten også med betydelig antall helårige arbeidsplasser. Uten å ha nøyaktige data over hjemhørigheten til fiskerne i Hammerfest, vil en anta at fiskeflåten i hovedsak er bemannet med folk fra byen.

5. FISKEINDUSTRIEN

5.1. Anleggene - antall og produksjonsform

I Hammerfest finnes 2 bedrifter som driver produksjon av fisk, disse er A/S Nestlé-Findus og Hammerfest Kjølelager. Samlet mottar disse 2 anlegg ca 12.200 tonn råfisk pr. år. En del av dette råstoff blir også produsert ved Hias, som er en vernet bedrift og ligger i Sørøysund kommune.

5.1.1. A/S Nestlé-Findus

Bedriften ligger i Hammerfest og driver en allsidig fiskeproduksjon med vel 650 ansatte. Anlegget videreforedler nesten hele sin blokkproduksjon til ulike produktvarianter. Med unntak av ca 300 tonn som kjøpes av Hammerfest Kjøleanlegg går resten av landet kvantum fisk i Hammerfest til A/S Nestlé-Findus.

Bedriften har leveranser av en trålerflåte på 9 fartøyer som i et normalår dekker ca 90% av det årlige råstoffbehov. Resten blir innkjøpt fra forskjellige pakkere. Anlegget har også egen fiskemelfabrikk som produserer hoder og annet fiskeavfall fra bedriften.

5.1.2. Hammerfest Kjøleanlegg A/S

Bedriften kjøper en del fisk av sjarkflåten og fra pakkere. Årsmottak ligger på 3-350 tonn, hovedsaklig innkjøp fra sjarkflåten. Fisken produseres til røket- og saltfisk, fiskekoteletter og lutefisk. En stor del av dette selges på det lokale marked under merket "Meridianfisk". Videre leveres store mengder is til fiskeflåten. Bedriften sysselsetter 12 personer på helårsbasis.

Tabellen viser kvantumsutvikling for 1976 og 1977 fordelt kvartalsvis på ulike redskapstyper. Kvantumstall for 1978 er ikke ferdig og derfor ikke offentliggjort.

Redskap	1976					1977					1978				
	1.	2.	3.	4.	Tot. kvant.	1.	2.	3.	4.	Tot. kvan.	1.	2.	3.	4.	Tot. kvan.
Line	2	3			6	1			3	5					
Garn	5	1	3	1	12	4		1		6					
Not				1	1			72		72					
Trål	5283	3149	863	2597	11894	4555	3003	1890	2594	12043					
Andre		18	60		79	1	1			3					
Juksa						23	55	29	9	117					
Sum	5302	3223	975	2613	12114	4586	3060	1994	2608	12249					
Verdi	13530	8183	2620	7722	32057	13599	8868	5995	8933	37397					

I 1976 lå mottatt kvantum fisk fra andre redskaper utenom trål på under 1%. Tallet for 1977 var på 1,7%. Mottatt kvantum fra kystfiskeflåten er i sin helhet gått til Hammerfest Kjøleanlegg A/S.

Når det gjelder anvendelsen av råstoff har det skjedd svært lite for Hammerfest de siste 3 år.

År	Fersk	Filet/frys	Salting	Henging	Annet	Totalt
1976	171	10450	1066	427	-	12114
1977	289	11729	182	47	-	12249
1978	Tall mangler					

Tall for 1978 mangler. Det som kan lese av denne tabellen er at både salt- og tørrfiskproduksjonen er redusert til nesten null.

Nedenfor tas med en tabell som viser de enkelte fiskearters betydning etter kvartalsvis fordeling:

År	Torsk					Hyse					Sei				
	1.	2.	3.	4.	Tot.	1.	2.	3.	4.	Tot.	1.	2.	3.	4.	Tot.
1976	4216	2846	520	1757	9341	920	64	322	669	1977	119	282	114	139	657
1977	3781	2437	1610	2072	9901	421	105	37	374	939	320	392	283	74	1071
1978															

En vil se av tabellen at de store sesongvariasjonene ikke er så fremtredende for trålfiske som tilfellet er for kystfiske.

I 1977 har seikvantumet øket betraktelig mens hysekvantumet er blitt halvert. Økningen i seikvantumet må tilskrives at A/S Nestlé-Findus har deltatt i oppkjøp av sei på feltet fra seisnurpere.

6. FISKEOPPDRETT

I Hammerfest kommune finnes ikke noen fiskeoppdrettsanlegg. På grunn av at kommunen har en meget kort og åpen kyststripe er det, ut fra dagens oppdrettsmetoder, vanskelig å starte opp med fiskeoppdrett.

Vest-Finnmark Jeger og Fiskeforening har klekkeri ved Storelva i Hammerfest. Foreningen legger inn 4 - 500 000 rogn årlig som strykes av Repparfjordlaks og sjørøye fra Storvannet. Av sjørøye antas antallet å ligge på ca 40 - 50 000. Videre mottar foreningen årlig en del rogn fra Alta.

7. SERVICETILBUD I FANGST- OG PRODUKSJONSSEKTOREN

7.0. Service generelt

Iflg. kartlegging av behov og tilbud av service for fiskeflåten i 1977 kom det fram at Hammerfest var et av de stedene i fylket hvor tilbud på elektronisk- og mekanisk service var best. Når det derimot gjelder redskapsservice så er antakelig forholdene helt omvendt.

7.1. Elektronisk- og mekanisk service

Elektronisk og mekanisk service for fiskeflåten er godt utbygget og dekker foruten nabokommunen også andre distrikter. Skips-elektrisk service er imidlertid holdt utenfor. Fra enkelte hold hevdes at det i denne servicegrenen er underdekning. Dette er også bakgrunn for etablering av slik service i Hønseby.

7.2. Redskapsservice

På salgssektoren er tilbudene gode, men reparasjon- og monteringsverksteder finne ikke i byen. En del av behovet dekkes av Båt & Motorsenter i Rypefjord, og resten fra andre steder.

Når det gjelder trålerflåten, som er tilknyttet A/S Nestlé-Findus, har bedriften eget serviceverksted både for redskaper og tråldører.

Hvorvidt det er behov for et redskapsserviceverksted bør vurderes senere når strandkaia og servicehus er bygget.

7.3. Lineegning - egnentraler

Bortsett fra noen sjarkfiskere som driver hjemmefiske med line, foregår det ikke ordinært linefiske fra byen. Det er selvsagt heller ikke opprettet egnentral foreløpig.

7.4. Havner

Moloarbeider i forbindelse med fiskerihavn er fullført og arbeidet avsluttet. Det gjenstår bygging av 140 m strandkai som foreløpig ikke er finansiert. Før strandkaia blir bygget er det bare kai-arealen som kan nyttes. Det er en del isproblemer i havna som er til hinder for mindre plast- og trebåter.

Hammerfest Småbåtforening er igang med arbeid for å få laget en småbåthavn i Hammerfest. Et utvalg er nedsatt til å utrede dette arbeid.

8. ANDRE FORHOLD INNEN FISKERINÆRINGEN

8.1. Fiskeriundervisningen

Hammerfest Ungdomsskole har hatt fiske- og sjøfart som valgfag. Undervisningen ble første gang tatt opp skoleåret 1975-76. For skoleåret 1977-78 måtte undervisningen i valgfaget nedlegges p.g.a. at læreren flyttet fra kommunen og vikar ikke kunne oppdrives. Skolen satser på å ta opp fiske og fangst som valgfag fra høsten 1979 dersom lærer kan skaffes.

8.1.2. Videregående skole

Hammerfest Videregående skole - yrkesfaglig studieretning planla oppstart av en linje for fiskeindustri etter samme plan som har vært nyttet i Vardø. Imidlertid ble ikke kurset satt igang p.g.a. mangel på elever. Dette skyldes, etter skolens mening, at tilbudet ble for sent offentlig kjent og dermed sviktet søkermengden til skolen.

Skolen har samme tilbud også for 1979-80. Undervisningen er lagt opp slik at all teoretisk undervisning skal skje ved skolen, mens den praktiske delen blir gitt ved A/S Nestlé-Findus og eventuelt ved Forsølbluket A/S.

9. RETTLEDNINGSTJENESTEN - KONKLUSJON OG FRAMTIDIGE ARBEIDSOPPGAVER

9.1. Fiskenemnda

En større grad av informasjon og opplæring av fiskenemndas formann og medlemmer bør videreføres. Dette er viktig for at interessen for nemndas arbeid skal bli mere interessant og ettertraktet. Øket interesse for arbeidet i fiskenemnda vil også bewirke til at denne tar opp flere enkeltsaker som gi større bredde i tiltaksarbeidet i kommunen.

For fiskerirettlederen vil øket engasjement fra nemnda bety en lettelse både i saksfremlegg og behandlingsprosedyre.

9.2. Fiskerirettlederkontoret

I meldingsåret har arbeidsoppgavene vært så mange og omfattende at bemanninga ved kontoret har vært en god del overbelastet. dette gjelder begge de ansatte. Spørsmålet om hvorvidt dette distrikt bør deles, eller at bemanningen ved dette kontor utvides, bør tas opp til drøfting så snart det er brakt klarhet i den framtidige tilknytningsform for rettledningstjenesten.

Kontoret har vært sterkt opptatt av tiltaksarbeid i de øvrige kommuner, og tiltaksarbeide vil også framover bli prioritert. Typen, og mengden av arbeidsoppgaver, synes etter hvert å utvikle seg slik at prioritering av oppgaver på kommunalt nivå vanskelig-gjøres.

I fiskerikommuner er de fleste utviklingsoppgaver tilknyttet fiskerinæringen, og det er derfor naturlig at fiskerirettleder deltar i arbeid med disse.

10. FISKERINÆRINGEN - KONKLUSJON OG FRAMTIDIGE OPPGAVER

10.1. Ressursgrunnlaget - reguleringer

1978 var gjennomgående et dårlig år rent driftsmessig. Driftsresultatet sammenholdt medhavforskernes dystre prognoser for de nærmeste år framover har vært gjenstand til å fremkalle noe pessimisme blant fiskerne. Blant annet synes dette å gjenspeile seg i investeringsinteressen hos fiskerne.

I meldingsåret har en ved kontoret her hatt en sterk økning i søknader om utsettelse med betaling av avdrag på lån i Statens Fiskarbank. Det har videre vært en sterk økning i innmeldinger i Garantikassen.

Trålfrie soner utenfor Vest-Finnmark synes å være viktig for kystfiske. Det må forventes en økende avbenyttelse av disse dersom deltakelsen i linefiske øker.

10.2. Fiskeflåten

Det er få og små endringer som er skjedd i antall og størrelsesmessig sammenheng det siste år. Flåten har fått en tilvekst på 7 mindre båter i 1978. Som det går fram av oversikten i kap. 4.4 har det ikke vært fremmet et eneste fartøyprosjekt til Statens Fiskarbank fra kommunen.

Selv om utsikten for å få lån til sjarker i Statens Fiskarbank har vært meget små i 1978, er nok ikke dette den hele forklaring. Forutsetningen for å drive kystfiske med Hammerfest som utgangspunkt er overhode ikke til stede i dag, det være seg både sjarker og større kystfiskebåter. Det som bør tilrettelegges i første omgang er å bedre leveranse i, eller nærheten, av hjemmet samt utbygging av lager- og reparasjonsrom for fiskeredskaper og øvrig utstyr for driften.

Spørsmålene vil bli nærmere behandlet under henholdsvis produksjons - servicesektor.

Ut fra driftsstatistikken - som er tatt med i denne melding - vil en kunne finne at kystflåten i Hammerfest sysselsetter omkring 50 personer på helårsbasis.

Dersom en går ut fra 200 som totalt, utgjør dette ca 25%. Tallene bør selvsagt brukes med en viss forsiktighet.

Som det skulle gå fram av tallene ovenfor, er denne gruppe yrkesutøvere av såpass stor viktighet både sysselsettingsmessig og av andre årsaker, slik at forholdene burde legges til rette for deres næringsutøvelse.

10.3. FISKEINDUSTRIEN

10.3.0. Generelt

Beklageligvis er utkjøring av kvantumstall for 1978 forsinket slik at disse ikke kan fås med i meldingen. Såvidt en kjenner til er det en betydelig "svikt" i landført kvantum i Hammerfest p.g.a. at svikten i fisket har rammet trålerne sterkt.

A/S Nestlé-Findus får ca 90% av sitt råstoffbehov dekket med råstoff fra trålerflåten. Mottaket er lagt opp spesielt for lossing av trålere og fraktebåter, og har således ikke mottak fra kystflåten.

Hammerfest Kjølelager A/S tar i mot fisk fra sjarkflåten, men kvantumet er bare på ca 300 tonn i året. En del av dette er også føringsfisk fra andre pakkere.

Problemet med å få levert fisk gjelder både Rypefjord- som Hammerfestfiskere, og er ikke nytt. I Handlingsprogrammet for fiskerinæringen 1977-1980 er saken tatt opp for Hammerfest. Det foreslås etablert sjarkmottak i Hammerfest/Rypefjordområdet. Når også Rypefjord mangler fiskemottak, er det naturlig at løsning av leveringsforholdene for de to stedene sees i sammenheng. Det kan videre henvises til planene om etablering av fiskeindustri-anlegg i Rypefjord i 1977 med hovedvekt på rekeproduksjon, som det ikke ble noe av. En er nå i gang med planlegging av egne-sentral i Rypefjord, noe som også vil få betydning for fiskere fra begge steder.

Om line blir egnet i Hammerfest eller Rypefjord har ingen betydning for fiskerne. Men dersom de skal gå lange avstander får å levere fangsten blir situasjonen helt en annen. Også fiskere fra Hammerfest er meget interessert i å fiske med line dersom de får mulighet for det.

Se forøvrig min årsmelding for Sørøysund, hvor etablering av fiskemottat i Rypefjord/Leirvikområdet er drøftet.

Svikt i trålfisket i 1978 har bevirket til at A/S Nestlé-Findus bare fikk ca 85% trålråstoff til sin produksjon. Store innkjøp av sei og føringsfisk forøvrig har gjort av produksjonen er blitt opprettholdt så noenlunde.

De prognoser som foreligger fra forskerne tyder på at det kan bli nødvendig med ytterligere innstramming i trålkvoten. A/S Nestlé-Findus har i dag nesten 100% videre bearbeiding av sin blokkproduksjon slik at det neppe er realistisk for bedriften med ytterligere utvidelse av foredlingsgraden.

De siste årene har det vært ilandført store mengder med sei, og en altfor stor del av dette har gått til ryggseiproduksjonen. En viss økning av seikvantum til filetproduksjonen må kunne påregnes.

Langtidslagring av sei i Hammerfestområdet bør tas opp. Hittil har langtidslagring vært mest brukt som et godt argument når råstoffutjevning ble diskutert. For å komme noen vei med dette, bør det opprettes langtidslagring med kontinuerlig oppsyn for å vinne mest mulig erfaring med tanke på også fôring av fisken.

10.5. Servicetilbud til fiskeflåte og fiskeindustri

Elektronisk og mekanisk service er meget godt dekket, og gir sannsynligvis ikke rom for ytterligere utvidelser. Her må , til en viss grad, Hammerfest og Rypefjord sees under ett. Det hevdes imidlertid at tilbud på skipselektrisk service er en del mangelfull. Det siste år er slikt verksted etablert i Hølseby.

Salgssektoren av fiskeredskaper er meget godt utbygget, mens reparasjons- og monteringsverksteder mangler helt. En del av dette behov dekkes av Båt & Motorsenter i Rypefjord, og en del fra andre verksteder utenfor distriktet.

Tålerflåten som er tilknyttet A/S Nestlé-Findus får service både på nøter og tråldører utført ved bedriften.

Servicebehovet er påtakelig når det gjelder lagring og småreparasjoner av redskaper og utstyr forøvrig. Det er planlagt etablert slik service i fiskerihavna, men foreløpig er det stopp i utbygging av strandkaia p.g.a. manglende bevilgning.

Kystfiskerne er sterkest rammet av manglende service. Fiskeredskaper og tildels utstyr fra båter må lagres rundt i byen, på Seiland og Sørøya, alt etter som innsmett kan finnes. Noen fiskere lagrer og redskaper i boligen. Reparasjon, så som bøting av garn også oppsett av line foregår hjemme. Fra en større kystfiskebåt lagres fiskeredskaper for store summer i lager som delvis er åpen.

Det er klart at slike forhold bevirker bare til at flere og flere gir opp samtidig som forholdene ikke maner til nyrekruttering.

Det bør, både fra fiskerorganisasjon og kommune, arbeides aktivt for å få strandkaia med servicebygget finansiert og byggearbeidene satt i gang. Dersom mulighetene er til stede til å forsere planen, bør fundamentering og bygging av servicebygg igangsettes mens strandkaia påventes finansiert.

Etter de kontakter og forespørsler som er gjort, må det antas at det er stor interesse blant Hammerfestfiskerne å drive en del med line, helst på høsten. Det hevdes at - spesielt for de minste båtenes vedkommende - er lite å gjøre om høsten. Linedrift har vært en driftsform som kunne utfylle den ledige tiden.

Forhåpentlig kommer egnentralen i Rypefjord i gang fra høsten. Her vil selvsagt også bli anledning for fiskere fra Hammerfest å nytte den. De erfaringer som høstes fra denne sentralen bør komme godt med når utbygging av serviceanlegg i fiskerihavna starter opp.

Dersom det da viser seg å være behov for større kapasitet i egnentralen, og tilgang på egnere er mulig, bør og egnentral i Hammerfest vurderes.

10.6. ANDRE FORHOLD INNEN FISKERINÆRINGEN

10.6.1. Garantikassen

Garantikassen synes etter hvert å bli mere og mere benyttet. I tillegg til den usikkerheten som tiden rår i fisket m.h.t. mulighetene for å oppnå brukbar lott, er det knyttet flere viktige tiltak til ordningen som hovedsmenn må følge. Det gjelder bl.a. tilskott for avbrutt tur og andre forhold.

Ordningen er viktig, og en sikkerhet på mange måter, men er meget tungvint for hovedsmenn. Skal alle holde innmeldingen til Garantikassen ajour, vil det bli en mektig papirhaug av dette. En ny melding for hver endring som finner sted i drifts- og mannskapsforholdet er vanskelig å gjennomføre, spesielt for de mindre båtene.

Dersom Garantikassen fortsatt skal virke på samme plan som nå, bør ledelsen tenke på en forenkling av innmeldingsrutinene. Dette vil hjelpe fiskerne meget, samtidig som enkelte hovedsmenn forskånes fra å komme opp i økonomiske forhold ovenfor sitt mannskap, som de slett ikke har fortjent.

10.6.2. Næringsfond

Det er i dag relativt mange kommuner i fylket som har opprettet nærings- eller fiskerifond, alt etter kommunens næringsliv. Der disse fond har vært i virksomhet har disse virket godt. For dette distrikt som omfatter Hammerfest, Kvalsund og Sørøysund kommuner er det bare Kvalsund som har næringsfond. Også dette har virket godt og hatt stor betydning for kommunen, selv med beskjeden størrelse på lånekapitalen.

Med den beskjedne kapital som kommunen har evne til å avsette årlig, blir fondet hovedsaklig et organ som påvirker psykologisk. Næringsfond kunne dersom de fikk tilført midler fra statlige organer, bli best i stand til å styre utviklingen i samsvar med opptrukne planer og retningslinjer i den enkelte kommune.

Da det er fiskerinæringen og utviklingen av denne som står i fokus i vårt fylke, bør en lignende ordning komme i stand med Statens Fiskarbank som den Husbanken har med kommunen.

10.6.3. Fiskeriundervisning

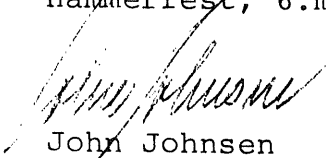
Det arbeides iherdig over hele landet for å forsøke å bedre rekrutteringen til fiskerinæringen. Foruten at det satses sterkt på videreutdanningstilbud både på fangst- og produksjonssektoren, er det også drevet en del med valgfag i fiske og fangst i ungdomsskolen. Opplegg for undervisningen kan selvsagt variere noe fra skole til skole og fra landsdel til landsdel.

Når det gjelder valgfaget i fiske og fangst har skolen to problem å stri med. For det første er det mangel på lærere til de fire timene for uka, og for det andre mangler byen det rette maritime miljø hvor undervisningen burde vært lagt.

Til å drive undervisning i nevnte fag ville en fisker som har kystskippersertifikat (helst av 1. klasse) og med god bakgrunn fra fiske, være den rette. Ved Høyskolen i Alta er det nå satt i gang undervisningstilbud for lærere som er rettet mot fiske og fangst. Det er å håpe at skolen som driver slik undervisning kan bli hjulpet med lærere.

Når det gjelder maritimt miljø, kan der neppe skje noe bedring før myndighetene finner å bevilge de resterende midler som trengs for å få fiskerihavna ferdig. I forbindelse med servicebygg for fiskere bør også skolens behov for eventuelt undervisningsrom etc. tas med.

Hammerfest, 6.mars 1969

John Johnsen

fiskerirettleder